

Lag

om ändring av rättegångsbalken

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i rättegångsbalken 5 kap. 15 d §, sådan den lyder i lag 422/2018,
ändras 12 kap. 8 § 4 och 5 mom., 17 kap. 41 § 4 mom. och 17 kap. 52 §,
sådana de lyder, 12 kap. 8 § 4 och 5 mom. i lag 422/2018, 17 kap. 41 § 4 mom. i lag 732/2015
och 17 kap. 52 § i lagarna 732/2015 och 11/2016, samt
fogas till 2 kap. nya mellanrubriker före 1, 8, 9 och 11 §, till det kapitlet nya 15—17 § och en
ny mellanrubrik före dem, till 12 kap. 8 §, sådan den lyder i lag 422/2018, ett nytt 6 mom. samt
till 14 kap. 6 §, sådan den lyder i lag 244/2006, ett nytt 2 mom. som följer:

2 kap.

Om domförhet

Domförhet i tingsrätten

1 §

Domförhet i hovrätten

8 §

Domförhet i högsta domstolen

9 §

Allmänna bestämmelser om domförhet

11 §

Anlitande av fjärranslutning vid rättegång

15 §

De ledamöter som ingår i domstolens sammansättning ska vid muntlig förhandling vara närvarande i rättssalen.

Trots vad som föreskrivs i 1 mom. kan domstolens ordförande tillåta att en annan ledamot som ingår i sammansättningen deltar i den muntliga förhandlingen med anlitande av en teknisk metod för dataöverföring där de som deltar i förhandlingen har sådan kontakt att de kan tala med och se varandra (*fjärranslutning*), om det finns grundad anledning till detta och om

RP 63/2024 rd

LaUB 7/2024 rd

RSv 126/2024 rd

ordföranden anser att detta är lämpligt med beaktande av målets eller ärendets art och dess betydelse för en part.

En ledamot får inte delta i en muntlig förhandling via fjärranslutning när ledamoten vistas utomlands.

16 §

Trots vad som föreskrivs i 15 § 1 mom. får muntlig förberedelse i brottmål och tvistemål genomföras genom att ordföranden och övriga i den avgörande sammansättningen samt parterna deltar via fjärranslutning, om domstolen anser att detta är lämpligt (*rättegång via fjärranslutning*).

Vid huvudförhandling och annan muntlig förhandling i brottmål, tvistemål och ansökningsärenden kan bestämmelserna i 1 mom. tillämpas, om det finns grundad anledning till det med beaktande av målets eller ärendets art och dess betydelse för en part.

Den muntliga förberedelsen kan hållas med anlitande av en teknisk metod för dataöverföring där de som deltar i behandlingen har sådan kontakt att de kan tala med varandra, om domstolen anser att detta är ändamålsenligt.

17 §

Vid tillämpning av förfarandet enligt 16 § ska domstolen trygga offentligheten vid rättegången så att allmänheten kan följa en offentlig muntlig förhandling genom att höra och se dem som deltar i förhandlingen.

12 kap.

Om parterna

8 §

Vad som i detta kapitel föreskrivs om inkallande samt om tvångsmedel och om påföljder för utevaro tillämpas även på deltagande i muntlig förhandling med anlitande av en teknisk metod för dataöverföring.

Om en part inte ger sitt samtycke i enlighet med 1 mom., kan domstolen ändå i undantagsfall besluta att partens deltagande i den muntliga förhandlingen ska ske med anlitande av fjärranslutning, om det finns särskilda skäl till det. Vid prövningen ska hänsyn tas till målets art och dess betydelse för parten, i vilken fas behandlingen av målet är och behovet av att garantera ordningen eller säkerheten under förhandlingen samt övriga omständigheter.

Det deltagande som avses i denna paragraf kan vid ett förberedelsesammanträde också ske utan att de som deltar i sammanträdet kan se varandra, om domstolen anser att detta är ändamålsenligt. Då tillämpas dock inte 5 mom.

14 kap.

Om handläggning av mål inför rätta

6 §

Om den som ska avlägsnas är part, ska denne ges möjlighet att delta i rättegången med anlitande av fjärranslutning, om det är möjligt.

17 kap.

Om bevisning

41 §

Om ett förhör hålls via fjärranslutning, kan på förhöret tillämpas vad som föreskrivs om påföljderna av att en part som ska höras i bevissyfte eller ett vittne eller en sakkunnig är frånvarande och om de tvångsmedel som får riktas mot dem. I kallelsen ska lämnas de uppgifter som anges i 3 mom. och meddelas hur förhöret verkställs.

52 §

En part som ska höras i bevissyfte samt ett vittne och en sakkunnig kan höras vid huvudförhandlingen med anlitande av fjärranslutning utan att han eller hon är personligen närvarande, om domstolen anser att detta är lämpligt.

Hörande enligt 1 mom. kan ske också utan att de som deltar kan se varandra, om domstolen anser att detta är lämpligt och om

1) trovärdigheten av den berättelse som den som hörs avger kan bedömas tillförlitligt utan att han eller hon är personligen närvarande vid huvudförhandlingen,

2) den som hörs inte personligen kan närvara vid huvudförhandlingen på grund av sjukdom eller av något annat skäl,

3) den som hörs inte kan infinna sig personligen vid huvudförhandlingen utan att det uppstår kostnader eller olägenheter som är betydande i förhållande till bevisningens betydelse, eller

4) den som hörs uteblir från huvudförhandlingen och det inte är av väsentlig betydelse för att saken ska kunna redas ut att han eller hon hörs personligen.

Hörande får dock inte ske utan att de som deltar kan se varandra, om den som hörs inte har fyllt 15 år eller hans eller hennes psykiska funktioner är störda.

Parterna ska ges tillfälle att ställa frågor till den som hörs.

Denna lag träder i kraft den 1 mars 2025.

Helsingfors den 19 december 2024

Republikens President

Alexander Stubb

Justitieminister Leena Meri